

Holger er stadig nysgerrig

Holger Kristensen er glad for sit 27 år gamle halmfyr, men alting har en ende, som han siger.

- Bare fordi man har rundet de 60, behøver man jo ikke være gået helt i stå, smiler Holger Brandt Kristensen.

Holger er en rigtig gør-det-selv-mand, og der er ikke meget i og omkring han og Maries hus på Nyled mellem Elstrup og Østerholm, som han ikke selv har haft fingre i. Den 385 kvadratmeter store ejendom har været både Maries forældre og bedsteforældres hjem, og i tidens løb er meget bygget om og til.

Af uddannelse er Holger elektriker, men med 25 tønder land tilknyttet ejendommen har der i fritiden stået landmand på hans kasket.

- I begyndelsen havde jeg fedekalve, men det endte jeg med at sætte penge til på. Så begyndte jeg at opdrætte limousine køer, men det var mest for at udnytte markerne, forklarer han. Den sidste ko med kalv solgte han for fire år siden, da han gik på pension, for så kunne han ikke længere drive momsregistreret virksomhed.

- Den allerbedste fortjeneste jeg har haft på min ejendom, det er helt sikkert mit halmfyr, slår Holger fast.

- Det byggede jeg for 27 år siden, for de penge jeg fik, da jeg solgte de sidste fedekalve. Inden da fyrede vi med olie, men som udviklingen allerede dengang var, kunne jeg godt se, at det bare ville blive dyrere og dyrere, fortæller han og begynder at regne lidt på det.

For 27 år siden installerede Holger sit halmfyr her i det gamle hønseshus.

- Vi brugte cirka 4.000 liter olie om året, og i dag ville det vel koste omkring 45.000 kroner. For at betale det skulle jeg tjene 80.000 kroner før skat. Det er mange penge, funderer han.

- Hvis man ser sådan på det, har jeg i årenes løb sparet en lille million, smiler han. Halmfyret med tank og det hele installerede han i det gamle hønseshus, hvor han også selv byggede det brandsikrede rum mellem fyret og resten af laden, som loven kræver.

Her brænder han årligt mellem tre og fire tusinde knipper halm af, og det er nok til at forsyne det store hus med rigeligt varme og varmt vand.

- De 25 tønder land er i dag forpagtet bort men med den klausul, at jeg kan tage ud og bjerge det halm, jeg skal bruge. På den måde koster det under 2.000 kroner om året at fyre med halm. 1.000 kroner til snor, 6-700 kroner til dieselolie til min traktor og lidt til vedligeholdelse af maskiner, forklarer Holger.

Hvert år i august bliver laden fyldt op med 4.000 knipper halm, mere end rigeligt til et års forbrug.

Han og Marie bjerge normalt selv de 4.000 knipper halm, og der er ikke så længe til, at de skal i gang igen, for høsten står for døren.

- Det tager typisk fire eftermiddage at fylde laden op. Tusinde knipper halm om dagen svarer til 8-9 læs, vurderer Holger.

- Men jeg må indrømme, at det efterhånden kan knibe for os at klare det selv. Men så kommer min datter og svigersøn og hjælper os.

I begyndelsen af maj måned var Holger og Marie til Energi Roadshow i Fryndesholm hallen i Fynshav. Her holdt Landdistrikterne i Sønderborg og ProjectZero et arrangement specielt henvendt til borgere med bopæl på landet. Her kunne man høre om mulighederne for at nedbringe varmeregningen, når nu fjernvarmenettet ikke er en mulighed. Fokus var derfor på energirigtig renovering, varmepumper, solceller, ligesom emnet CO2-neutrale landsbyer blev taget op. Desuden var der

afsat tid til erfaringsudveksling blandt de fremmødte.

- Vi var en gruppe på fem ægtepar, som kom i snak, og inden aftenen var omme, besluttede vi at mødes igen. Første gang var hjemme hos os, hvor også kommunens landdistriktskoordinator Connie Skovbjerg og energikonsulent Charlie Lemtorp Sloth fra ZERObolig deltog. Her fik vi udvekslet en masse erfaringer, mens energikonsulenten kunne besvare vore spørgsmål.

- Inden aftenen var gået besluttede vi at mødes igen, og Connie Skovbjerg arrangerede en udflugt til Vester Sottrup og Egen, hvor vi så og hørte mere om bl.a. solceller, jordvarme og solfangere. Ikke mindst solfangeren, synes jeg, var meget interessant, fortæller Holger Kristensen.

Det er nu ikke så meget på grund af økonomien, at andre energiformer interesserer ham, for halmfyret er jo billigt nok i drift. Men alting har en ende, som han siger, og fyret er også snart 30 år gammelt.

- Desuden er jeg 66 år nu, og min kone er 65. Vi vil begge to gerne blive boende her, så længe vi kan, og selvom der ikke er så meget arbejde ved halmfyret, så kan det alligevel være, at det kniber om ti år, siger Holger.

- Desuden er jeg stadig nysgerrig, og jeg synes, det lyder spændende, at man kan hente den energi, man skal bruge fra solen. Oppe på taget af laden, hvor halmfyret står, kunne der fint være et solfangeranlæg. Der skinner solen jo dagen lang, så det kan da godt være, at det ender med det, funderer Holger og klør sig på hagen. - Nu får vi se.

På www.sonderborgkom.dk kan man læse mere om kommunens indsats i landdistrikterne.

Holger Brandt Kristensen foran den store flotte ejendom på Nyled mellem Elstrup og Østerholm.